

mission paa Finantslovforslaget; det er Sammenhængen mellem dette Lovforslag og Begjæringen om en Bevilling til en Kirkecommission. Jeg personlig — maaskee jeg dog maaskee dette først — tillægger ikke denne Begjæring om en Bevilling nogen stor Betydning. Naar en Minister ønsker at nedsette en Commission til at fremme en vigtig Sag, da troer jeg, Erfaringen har vist, at han trostigt kan gjøre det, og at de Udgifter, som dertil medgaae, da vilde blive efterbevilgede — vi have jo nu endog Finantsudvalgets Fleertals udtryffelige Erklæring derfor — og man vil paa den anden Side med en saadan Sums foregaaende Bevilling efter mit Begreb ikke faae den allermindste principielle Erkjendelse, hvorpaa der senere kunde bygges Noget. Men dette blot i Forbigaaende med Hensyn til min Opfattelse. Der er bragt en bestemt Forbindelse frem mellem Kirkecommissionens Nedsettelse og dette Lovforslags Indbringelse. Nu har min ærede Ven, det kongevalgte Medlem, som havde Ordet først ved denne Sags Behandling (Lieber), fremhævet, at det forekom ham, at det logiske Forhold her egentlig maatte være dette: enten denne Lov og ingen Kirkecommission, eller en Kirkecommission og ikke denne Lov. Og den høitæredede Minister, som jo ganske vist — det er vel bekjendt — er en Mester i Dialectik, erkjender, at den sædvanlige Logik maatte give det kongevalgte Medlem Ret — men sagde den høitæredede Minister, der var en anden — og vel altsaa i denne Forstand høiere — Logik, som vi ikke havde lagt Mærke til, og det er med Hensyn til denne, at jeg unægtelig er meget villig til at modtage nærmere Belæring. Thi jeg tilstaaer, det gaaer mig ligesom det kongevalgte Medlem, den ene Forholdenes, den ene Consequenternes Logik synes mig i nærværende Tilfælde aldeles at stemme med den jævne, simple Logik; jeg seer ikke rettere, end at, vil man spørge om Consequenternes Logik i denne Sag, kommer man til at see store Betæneligheder ved dette Lovforslags Bestagelse, saafremt man overhovedet troer paa, at der kan udrettes Noget ved en Kirkecommission. Skulle vi gaae ind paa Forholdenes, paa Consequenternes Logik, er det jo aldeles nødvendigt at overflue den Tilstand, som paa dette

Omraade hertillands nu har fundet Sted i adskillige Aar. Jeg vil af mange Grunde ikke i dette Dieblik inblade mig paa en saadan Oversigt, men kun dette maa det være mig tilladt at sige: Siden den Mand, som har haft en afgjørende Indflydelse paa de kirkelige Grundlovsbestemmelers Indhold, traadte tilbage fra Styrrelsen og indtil den Tid, da den høitbegavede Biskop over Aalborg Stift blev kaldet til, at indtræde i det nuværende Ministerium, har der været, om jeg tæller ret, fire Kirke- og Underviisningsministre (Afskydelse). Fem? Ja, her er det tilladt at nævne Navne, maaskee jeg er noget distraitt i dette Dieblik, men, saavidt jeg husker, har der været fire, nemlig: Engelstoft, Helken, Bræstrup og Rosenørn-Teilmann (Afskydelse: Bang, Simonh). Jeg sagde: Siden den Mand, som havde øvet den afgjørende Indflydelse paa de kirkelige Grundlovsbestemmelers Indhold, traadte tilbage fra Styrrelsen og desværre kort efter drog bort til fjerne Lande, hvorfra jeg dog haaber, at han vil komme tilbage, i alt Fald til den Tid, han selv betegnede som Grændsen for hans abstrakte Reise (Hør!). Altsaa disse fire Ministre have enten ikke villet eller ikke kunnet levere noget Bidrag til Gjennemførelsen af Grundlovens Bestemmelse om Folkekirkens Ordning, om Folkekirkens Forsatnings Ordning ved Lov; men ikke desto mindre have de to sidste af dem leveret meget alvorlige Bidrag til den Consequenternes Logik, under hvilken vi i dette Dieblik lide. Den ene af dem har overtaget Ansvar for Afstedigelsen af en af Folkekirkens nidkjære Præster, og den anden har staaet betænkkelig lige over for den ved Afstedigelsen fremkaldte Situation og har ikke seet sig istand til at fjerne de deraf følgende farlige Consequenter. Da nu den høitæredede Mand, som i dette Dieblik altsaa er den femte Minister, siden Monrad traadte tilbage, blev kaldet til sin ansvarsfulde Post, da tilstaaer jeg, at jeg havde noget Haab om, at han virkelig vilde være istand til at udrette, hvad hans Forgængere ikke havde seet sig istand til at udrette. Han havde i saa Henseende store Fordele, det kom kun an paa, hvorledes han vilde benytte disse sine Fordele. Paa den ene Side var han ved sin Personlighed utvivlsomt istand